اخبار

معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده:

گواهینامه موتورسواری بانوان یک ماه دیگر صادر می‌شود

معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده گفت: «با هماهنگی که انجام دادیم و قولی که به ما داده شد، کمتر از یک ماه دیگر گواهینامه موتورسواری بانوان صادر می‌شود.»
زهرا بهروزآذر، معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده در مراسم «آیین امین ایران ۳ - روایت مهر» با بیان این مطلب گفت: «متأسفانه بعد از اینکه درگیر جنگ شدیم آموزشگاه‌ها نتوانستند خدمات صدور گواهینامه را ارائه دهند. برای انتخاب مربی از ظرفیت زنانی که در فدراسیون‌ها و هیأت‌های موتوسواری فعال هستند استفاده می‌شود، امروز دختران ما در میدان‌ها هستند، ما نگران سلامتی و بیمه آنها هستیم.» او درباره این موضوع که سن صدور گواهینامه موتورسواری برای بانوان چه سنی است، گفت: «مانند مردان همان سن ۱۸ سالگی گواهینامه صادر می‌شود. این اتفاق به دلیل تلاش خودزنان بوده است، سیاست‌هایی که برای زنان از ابتدای تأسیس انقلاب اسلامی دیده شده، توجه به اصل افزایش ظرفیت‌های زنان و رفع موانع در این فرآیند همواره مورد توجه بوده است.»
بهروزآذر با اشاره به نگاه رهبر شهید نسبت به جایگاه زن گفت: «زمانی که شرح مذاکرات خبرگان قانون اساسی رهبر شهید در مجلس را بررسی می‌کردم، متوجه شدم که ایشان موضوعات مربوط به زنان در قانون اساسی را پیگیری می‌کردند و پیشنهادهای بسیار پیشروانه‌ای داشتند که نگاه و باوری را که به جایگاه زن داشتند، نشان می‌دهد.»
بهروزآذر با اشاره به سیاست‌های کلی در زمینه زن و خانواده گفت: «آخرین سند در این زمینه برنامه هفتم پیشرفت است که کلیات آن توسط رهبر شهید ابلاغ شد و دولت را به طور خاص در اصل ۱۵ موظف کردند تا موانع را بردارند.»
معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده گفت: «زنان در شرایط کنونی کشور، با هدف پشتیبانی از دولت و نیروهای مسلح، به همراه خانواده خود همواره در خیابان‌ها حضور داشتند و ما خودمان را موظف می‌دانیم تمام موضوعاتی را که ممکن است به عنوان مانع با زیست امروز زنان و رشد و شکوفایی آنها شناخته می‌شود، شناسایی کنیم.»
او درباره ضمانت وام برای زنان گفت: «اکنون در معاونت زنان و خانواده مهم‌ترین موضوعی را که پیگیری می‌کنیم، ضمانت وام برای زنان به‌ویژه زنان کارآفرین است که دسترسی آنها به منابع مالی پایین است که در صدد رفع این موانع هستیم. امروز زنان همپای مردان کار می‌کنند، اما دسترسی زنان به‌ویژه زنان سرپرست خانوار به منابع مالی برای تأمین سرمایه کمتر است. در این راستا، پیشنهادی را به کمیسیون اقتصادی مجلس ارائه کردیم تا سقف ضمانت را افزایش دهیم.»

وزیر آموزش و پرورش:

سهم مناطق محروم از مدارس سمپاد بیشتر می‌شود

وزیر آموزش و پرورش گفت: «حدود ۲۰ درصد دانش‌آموزان مناطق محروم از دهک‌های یک تا چهار هستند که می‌توانند از این مدارس بهره‌مند شوند و قرار است این رقم (۲۰ درصد) با هماهنگی معاون اول رئیس جمهور افزایش یابد.» به گزارش ایرنا، علیرضا کاظمی در مراسم آیین افتتاح کارگاه‌های رایانه‌ای مدارس سمپاد در مناطق کم‌برخوردار، با بیان اینکه تنها راه دستیابی قشر محروم و مستضعف به برابری با سایر آحاد جامعه، آموزش است، گفت: «از مسیر آموزش است که فرد می‌تواند کارآمد شود و به جامعه خدمت کند. عدالت آموزشی بالاترین، ضروری‌ترین و بنیادی‌ترین نوع عدالت است.» در حال حاضر ۷۵۰ مدرسه سمپاد در سراسر کشور وجود دارد. دانش‌آموزان سمپاد بزرگ‌ترین پشتوانه حوزه علمیه کشور، دانشگاه‌های برجسته و دستیابی به فناوری‌های پیشرفته هستند.»
کاظمی با اشاره به توافقنامه‌ای که با بنیاد مستضعفان برای هوشمندسازی بیش از ۵ هزار مدرسه در سطح کشور منعقد شده، گفت: «این برنامه به دلیل شرایط پیش‌آمده برای کشور اندکی متوقف شده است، اما با کمک رئیس جمهوری و دغدغه‌هایی که او در این حوزه دارد، یک برنامه جامع برای هوشمندسازی مدارس تهیه شده و در هشت مدرسه در سطح کشور به صورت آزمایشی اجرا شده است. تمام مدارس سمپاد کشور به بالاترین سطح استانداردهای مورد نیاز در حوزه فناوری‌های نوین آموزشی دست خواهند یافت تا دانش‌آموزان از همان ابتدا در یک فضای تعاملی شبکه‌ای به آخرین دستاوردهای علمی سطح دنیا دسترسی داشته باشند و زمینه رشد، نوآوری و خلاقیت برای آنان فراهم شود.» او هدف‌گذاری وزارت آموزش و پرورش را در فاز اول، هوشمندسازی ۵۰ هزار کلاس درس در مدارس دولتی اعلام کرد و گفت: «در این برنامه استانداردهای مبتنی بر فناوری‌های روز دنیا برای کلاس‌های درس تأمین شده، معلمان آموزش کامل می‌بینند و ظرفیت‌های شبکه‌ای نیز ایجاد خواهد شد.»

معاون قوه قضائیه:

کشت خشخاش مجازات قانونی دارد

معاون قضایی دادستان کل کشور با اشاره به قانون مبارزه با مواد مخدر، کشت خشخاش را مطلقاً ممنوع اعلام کرد و گفت: «در موضوع کشت گیاهان مخدر پایه، پیشگیری کیفری و غیرکیفری هدفگذاری شده و اولویت با آگاه‌سازی جامعه است.» به گزارش ستاد مبارزه با مواد مخدر، علی جمادی با اشاره به ممنوعیت کشت خشخاش، گفت: «برابر قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب ۱۳۶۷ با الحاقات و اصلاحات بعدی، کشت شاهدانه به قصد تولید مواد مخدر و روان‌گردان ممنوع و دارای مجازات قانونی است. در همین راستا، دادستانی کل کشور به عنوان عضو قضایی ستاد مبارزه با مواد مخدر و با همکاری معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه، سلسله اقداماتی را برای پیشگیری از بروز و شیوع جرایم مزبور در دستورکار دارد و رسیدگی به جرایم اشاره شده با قوت در دست اقدام است. دادستان‌های مراکز استان‌ها نیز در کشف و تعقیب کیفری مرتکبان، آموزش‌های لازم را در تشکیل پرونده و امحای کشت انجام شده به ضابطین ارائه کرده و همچنین بر انجام وظایف دستگاه‌های متولی در ماده ۲۴ قانون مزبور نظارت می‌کنند و با هرگونه ترک فعل در این زمینه حسب ماده ۲۵ قانون مذکور با جدیت برخورد شده است.»

تصمیم‌گیری شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره تأثیر معدل پایه یازدهم

تأثیر مثبت معدل در رتبه کنکور بی‌اثر نیست

گزارش خبری

غزل ثانی
گروه اجتماعی

شورای عالی انقلاب فرهنگی سال گذشته اعلام کرد که تأثیر معدل پایه یازدهم در کنکور سراسری ۱۴۰۴ قطعی است، اما این تصمیم با حجم گسترده‌ای از انتقادات مواجه شد. سپس این شورا اعلام کرد که تأثیر قطعی منتفی شده و فقط شش درس (که همان زمان عناوین آنها مشخص شده بود) تأثیر مثبت خواهند داشت. با این حال، مقرر شده بود که برای کنکور سال ۱۴۰۵ تأثیر معدل پایه یازدهم در تمامی دروس به‌صورت قطعی اعمال شود.
پس از مجازی شدن مدارس به دلیل جنگ تحمیلی، تکلیف امتحانات نهایی برای پایه‌های یازدهم و دوازدهم که قرار بود معدل نهایی آنها در کنکور ۱۴۰۵ تأثیر قطعی داشته باشد، نامعلوم ماند. این موضوع باعث شد داوطلبان اعتراض خود را به شورای عالی انقلاب فرهنگی ببرند و بار دیگر از شورا درخواست کنند که از اعمال تأثیر قطعی معدل پایه یازدهم صرف‌نظر کند. در نهایت روز سه‌شنبه ۱۹ خرداد ماه شورا از موضع خود کوتاه آمد و مصوبه را به نفع داوطلبان تغییر داد.

> داوطلبانی که سال گذشته در پایه یازدهم درس خواندند و به هوای تأثیر قطعی معدل، سوابق خوبی جمع‌آوری کردند نگران نباشند، چون تأثیر مثبت معدل در رتبه کنکور نه تنها بی‌اثر نیست بلکه برای بهتر شدن رتبه به آنها کمک خواهد کرد

سید جلال موسوی، دبیر ستاد تعلیم و تربیت شورای عالی انقلاب فرهنگی، در گفت‌وگو با «ایران» درباره تصمیم اخیر این شورا می‌گوید: «بر اساس تصمیم اخیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، مقرر شد برای دانش‌آموزانی که امسال در پایه دوازدهم هستند و در کنکور شرکت می‌کنند، سوابق تحصیلی پایه یازدهم در شش درس به‌صورت مثبت اعمال شود. همچنین برای دانش‌آموزانی که امسال در پایه یازدهم هستند و سال آینده کنکور خواهند داشت، فقط سوابق همان شش درس تأثیر مثبت خواهد داشت؛ دقیقاً مشابه شش درسی که در سال گذشته و امسال تأثیر مثبت داشتند و در سال آینده نیز همین شش درس به قوت خود باقی خواهند ماند.»
او درباره گلایه برخی از داوطلبان درباره اعلام دیرهنگام تغییر در مصوبات کنکور، می‌گوید: «سال گذشته تأثیر معدل پایه یازدهم مثبت بود، اما برخی داوطلبان گلایه داشتند که تغییرات کنکور باید از مهرماه همان سال (یعنی یک سال پیش از برگزاری کنکور سراسری) اطلاع‌رسانی شود. امسال نیز اگر تغییری در اعمال تأثیر معدل یازدهم ایجاد کردیم، فقط به دلیل شرایط بوده است، چون چنین برنامه‌ای وجود نداشت. اگر بخواهیم تغییری در مصوبه‌ها ایجاد کنیم، پیش از شروع سال تحصیلی و قبل از مهرماه اعلام می‌کنیم تا داوطلبان یک سال فرصت داشته باشند خود را با تغییرات وفق بدهند.»
موسوی خطاب به داوطلبانی که با تصور اینکه امسال تأثیر معدل پایه یازدهم در نتیجه کنکور قطعی است و تلاش کرده بودند تا سوابق تحصیلی خوبی جمع‌آوری کنند، می‌گوید: «داوطلبانی که سال گذشته در پایه یازدهم درس خواندند و به هوای تأثیر قطعی معدل، سوابق خوبی جمع‌آوری کردند نگران نباشند، چون تأثیر مثبت معدل در رتبه کنکور نه تنها بی‌اثر نیست بلکه برای بهتر شدن رتبه به آنها کمک خواهد کرد.»

آزمون تستی معیار ارزشیابی نیست

دبیر ستاد تعلیم و تربیت شورای عالی انقلاب فرهنگی با بیان اینکه باید به سمت آزمون‌های فرآیندی برویم، می‌گوید: «محققان و کارشناسان آموزشی جهان سالهاست به این نتیجه رسیده‌اند که آزمون تستی معیار اصلی ارزشیابی نیست و همه نهادهای آموزشی تلاش می‌کنند تا فرهنگ‌سازی در زمینه آزمون‌های فرآیندی و ارزشیابی ایجاد شود. نظام آموزشی کشور ما به این نتیجه رسیده که آزمون‌های تشریحی و فرآیندی اهمیت بیشتری دارند و روند فرآیندی باید در خدمت آموزش و یادگیری باشد. روش تستی فایده چندانی برای دانشگاه‌ها و زندگی داوطلبان ندارد. حتی در سایر کشورها، بیشتر به سوابق تحصیلی افراد بها می‌دهند و لزوماً از آنها آزمون تستی نمی‌گیرند. به همین دلیل، ارزشیابی تشریحی برای نظام آموزشی ما در اولویت قرار دارد، چون کاربرد بهتری در رشته تحصیلی و آینده شغلی داوطلبان خواهد داشت. به همین دلیل برنامه ما برای سال‌های آینده این است که کنکور تستی را از نظام آموزشی کشور حذف کنیم.»

ایران در روز ملی خانواده دگردیسی ساختار این نهاد را بررسی می‌کند

حرکت از «اطاعت محوری» به سمت «تفاهم محوری»

گزارش

سمیه افشین فر
گروه اجتماعی

دیگر از آن خانه‌هایی که سه نسل زیر یک سقف زندگی می‌کردند و صدای قاشق و چنگال‌هایشان در سفره‌ای عریض به گوش می‌رسید، خبر چندانی نیست. در دهه‌های گذشته همواره خانواده به عنوان یک نهاد سرنوشت‌ساز و نفوذناپذیر شناخته می‌شد، اما در حال حاضر نگاهی به درون خانواده‌ها نشان می‌دهد که انگار چیزی تغییر کرده است. بررسی وضعیت جامعه‌شناختی خانواده در ایران مستلزم نگاهی گذرا به گذار سریع از «سنت» به «مدرنیته» در چند دهه اخیر است. جامعه ایران در حال تجربه یک تغییر ساختاری در نهاد خانواده است. روز خانواده فرصتی است تا به این واقعیت توجه کنیم که آینده جامعه بیش از هر چیز به کیفیت روابط خانوادگی وابسته است.
دکتر مصطفی آب‌روشن، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه نیز با بیان اینکه خانواده یکی از کهن‌ترین و پایدارترین نهادهای اجتماعی است که در طول تاریخ همواره نقش اصلی را در انتقال ارزش‌ها، تربیت نسل‌ها، ایجاد امنیت روانی و حفظ انسجام اجتماعی بر عهده داشته، به «ایران» می‌گوید: «همانند سایر نهادهای اجتماعی، خانواده نیز از تحولات اقتصادی، فرهنگی، فناوری و سبک زندگی مدرن تأثیرپذیرفته و از شکل سنتی خود فاصله گرفته است. در خانواده سنتی، روابط بر پایه اقتدار والدین، تقسیم نقش‌های ثابت میان زن و مرد، پیوندهای گسترده خویشاوندی و حضور چند نسل در کنار یکدیگر استوار بود. این ساختار اگرچه از ثبات و انسجام بالایی برخوردار بود، اما در بعضی از خانواده‌ها آزادی‌های فردی را محدود می‌کرد و امکان انتخاب مستقل را کاهش می‌داد.»

شهرنشینی و مرگ شبکه حمایتی

مهاجرت از روستا به شهر و تبدیل خانه‌های ویلایی بزرگ به آپارتمان‌های کوچک، خانواده را از یک «شبکه اجتماعی گسترده» به یک «واحد هسته‌ای منزوی» تبدیل کرده است. در گذشته، مادربزرگ‌ها، خاله‌ها و عمه‌ها در تربیت فرزندان نقش داشتند. امروز، خانواده هسته‌ای (زن، شوهر و تک‌فرزند) در آپارتمان‌های خود محبوس شده‌اند. وقتی حمایت‌های اجتماعی شبکه خانواده حذف می‌شود، فشار روانی مستقیماً بر دوش زوجین قرار می‌گیرد و تاب‌آوری آنها در برابر چالش‌ها بشدت کاهش پیدا می‌کند. به نظر آب‌روشن، خانواده مدرن بر فردیت، برابری نسبی اعضا، گفت‌وگو، انتخاب آگاهانه و استقلال اقتصادی استوار شده است. او می‌گوید: «کاهش تعداد فرزندان، افزایش اشتغال زنان، گسترش شهرنشینی، تحصیلات عالی و ظهور فناوری‌های ارتباطی از مهم‌ترین عواملی هستند که چهره خانواده را در دهه‌های اخیر دگرگون کرده‌اند. این تحول نه به معنای نابودی خانواده بلکه نشانه سازگاری این نهاد با شرایط جدید زندگی است؛ چون خانواده همواره برای بقا ناچار بوده است خود را با تغییرات اجتماعی هماهنگ کند.»
ساختار خانواده در ایران به‌طور سنتی «گسترده» (شامل چند نسل در یک خانه) بوده است، اما امروزه خانواده «هسته‌ای» (والدین و فرزندان) به الگوی غالب تبدیل شده است. به اعتقاد این استاد دانشگاه به دلیل تغییرات سبک زندگی، فشارهای اقتصادی و اولویت‌بندی‌های شغلی، نرخ باروری در ایران کاهش محسوسی یافته و خانواده‌های ایرانی به سمت کوچک‌تر شدن پیش می‌روند. او می‌گوید: «در گذشته، نقش خانواده و بزرگ‌ترها در فرآیند ازدواج پررنگ بود، اما امروزه فاکتورهای فردگرایانه جایگاه بالاتری پیدا کرده‌اند. جوانان نسبت به نسل‌های قبل، استقلال عمل بیشتری در انتخاب همسر دارند. به دلیل عواملی نظیر تحصیلات عالیه (به‌ویژه در زنان)، عدم ثبات اقتصادی و تغییر در اولویت‌های فردی، سن ازدواج به‌طور قابل توجهی بالا رفته است.» به نظر این جامعه‌شناس یکی از بارزترین تحولات جامعه‌شناختی در ایران، تغییر نقش زن در خانواده است. او معتقد است: «افزایش سطح تحصیلات و مشارکت اجتماعی زنان باعث شده تا مدل کلاسیک «مرد نان‌آور - زن خانه‌دار» به چالش کشیده شود. امروزه در بسیاری از خانواده‌های ایرانی، زنان نقش فعالی در تأمین هزینه‌های خانواده دارند که این امر تعادل قدرت در درون خانه را بازتعریف کرده است. با تغییر نقش‌ها، توقعات مردان و زنان از یکدیگر نیز تغییر کرده است که اگر مهارت‌های ارتباطی نباشد، می‌تواند منجر به افزایش تعارضات زناشویی شود.» او با اشاره به چالش‌های نوظهور در خانواده ایرانی می‌گوید: «آمار طلاق در دهه‌های اخیر رشد داشته است. این پدیده محصول ترکیب پیچیده‌ای از عوامل اقتصادی، تغییر در انتظارات فردی، کاهش تاب‌آوری در برابر مشکلات و کمرنگ شدن نقش‌های میانجیگری ریش‌سفیدان خانواده است. همچنین به دلیل سرعت تحولات دیجیتال و فرهنگی، تفاوت دیدگاه میان والدین که در فضای سنت و ارزش‌های کلاسیک رشد کرده‌اند و فرزندان نسل Z و بعد از آن بسیار عمیق‌تر از گذشته شده است و این موضوع مدیریت خانواده را دشوار کرده است. بنابراین با توجه به تغییرات سبک زندگی، حمایت‌های عاطفی و مراقبتی از سالمندان و کودکان در برخی لایه‌های جامعه ضعیف‌تر شده است.»

> خانواده مدرن زمانی موفق خواهد بود که اعضای آن مهارت گفت‌وگو، حل تعارض، همدلی و همکاری را بیاموزند. در واقع، آنچه خانواده را حفظ می‌کند نه دیوارهای خانه بلکه پیوندهای عاطفی و اخلاقی میان اعضای آن است

تغییر شکل خانواده

خانواده در حال «تغییر شکل» است. ما در حال حرکت از «خانواده‌های وظیفه‌گرا» به سوی «خانواده‌های عاطفه‌گرا» هستیم. الگوهای قدیمی کمرنگ شده‌اند و ما هنوز در حال تجربه و ساختن الگوهای جدیدی هستیم که بتوانند بدون فشار سنت، پیوند میان انسان‌ها را در دنیای مدرن حفظ کنند.
این جامعه‌شناس هم یکی از مهم‌ترین نگرانی‌هایی که در برابر گذار از خانواده سنتی به خانواده مدرن مطرح می‌شود، را مسأله کاهش کارکردهای خانواده مطرح می‌کند و توضیح می‌دهد: «بسیاری تصور می‌کنند که با ضعیف شدن اقتدار سنتی، کاهش ارتباطات خویشاوندی و افزایش استقلال فردی، خانواده دیگر قادر به ایفای نقش تاریخی خود نخواهد بود. اما واقعیت این است که کارکردهای اصلی خانواده همچنان پابرجاست، هرچند شیوه تحقق آنها تغییر کرده است. نیاز انسان به محبت، تعلق، حمایت عاطفی، امنیت روانی و جامعه‌پذیری همچنان وجود دارد و هیچ نهاد دیگری نتوانسته به طور کامل جای خانواده را در این زمینه‌ها بگیرد.» به گفته آب‌روشن آنچه تغییر کرده، شکل روابط است. او می‌گوید: «در گذشته اطاعت و سلسله‌مراتب عامل انسجام خانواده بود، اما در خانواده مدرن گفت‌وگو، احترام متقابل و مشارکت جای آن را گرفته است. اگر در گذشته اقتدار پدر خانواده ضامن نظم محسوب می‌شد، امروز اعتماد متقابل و مسئولیت‌پذیری مشترک نقش مشابهی ایفا می‌کند.»

چالش‌های خانواده مدرن

گوشی‌های هوشمند، دنیای دیگری را به درون خصوصی‌ترین فضای خانه آورده‌اند. جامعه‌شناسان از مفهوم «حضور غایب» سخن می‌گویند؛ وقتی اعضای خانواده در کنار هم هستند، اما هر کدام در دنیای دیجیتال خود سیر می‌کنند. این شکاف دیجیتال، گفت‌وگوی بین‌نسلی را که چسب اتصال سنت به مدرنیته بود، دچار گسست کرده است.
این جامعه‌شناس معتقد است خانواده مدرن با چالش‌های تازه‌ای نیز روبه‌رو است. او توضیح می‌دهد: «گسترش فناوری‌های دیجیتال، حضور گسترده شبکه‌های اجتماعی، افزایش فشارهای اقتصادی، ساعات طولانی کار و سرعت بالای زندگی شهری موجب شده است که اعضای خانواده زمان کمتری را در کنار یکدیگر سپری کنند. در بسیاری از خانه‌ها افراد زیر یک سقف زندگی می‌کنند، اما هر یک در جهان دیجیتال خود غرق هستند. این وضعیت می‌تواند احساس تنهایی، فاصله عاطفی و ضعف ارتباط میان نسل‌ها را افزایش دهد. از سوی دیگر، انتظارات فزاینده از زندگی مشترک و تأکید بر رضایت فردی گاهی سبب شکنندگی بیشتر روابط می‌شود.» به نظر این استاد دانشگاه در چنین شرایطی حفظ خانواده دیگر صرفاً به معنای زندگی در کنار یکدیگر نیست، بلکه نیازمند سرمایه‌گذاری آگاهانه بر کیفیت روابط است. او می‌گوید: «خانواده مدرن زمانی موفق خواهد بود که اعضای آن مهارت گفت‌وگو، حل تعارض، همدلی و همکاری را بیاموزند. در واقع، آنچه خانواده را حفظ می‌کند نه دیوارهای خانه بلکه پیوندهای عاطفی و اخلاقی میان اعضای آن است.»
آب‌روشن می‌گوید: «برای حفظ کارکردهای خانواده در دنیای جدید باید میان سنت و مدرنیته نوعی تعادل ایجاد کرد. نه بازگشت کامل به الگوهای سنتی ممکن است و نه رها کردن کامل میراث فرهنگی خانواده عاقلانه به نظر می‌رسد. بسیاری از ارزش‌های مثبت خانواده سنتی همچون احترام به سالمندان، مسئولیت‌پذیری نسبت به اعضای خانواده، حمایت متقابل و اهمیت روابط خویشاوندی همچنان می‌توانند در زندگی مدرن نقش‌آفرین باشند. در عین حال، این ارزش‌ها باید با اصول جدیدی چون برابری، آزادی انتخاب، کرامت فردی و مشارکت دموکراتیک در تصمیم‌گیری‌های خانوادگی همراه شوند. خانواده‌ای که بتواند این دو بعد را با یکدیگر ترکیب کند، از ظرفیت بیشتری برای مقابله با چالش‌ها برخوردار خواهد بود. ایجاد زمان‌های مشخص برای گفت‌وگو، صرف غذا در کنار یکدیگر، مشارکت در فعالیت‌های جمعی، توجه به نیازهای عاطفی کودکان و سالمندان و کاهش وابستگی افراطی به فضای مجازی از جمله اقداماتی است که می‌تواند انسجام خانواده را تقویت کند.» به نظر این جامعه‌شناس توسعه اقتصادی، پیشرفت فناوری و رشد شهرنشینی هرچند ضروری هستند، اما بدون وجود خانواده‌های سالم و توانمند نمی‌توانند به تنهایی سعادت اجتماعی را تضمین کنند. او می‌گوید: «خانواده ایرانی امروز در یک وضعیت میانی قرار دارد؛ یعنی نه کاملاً با الگوهای سنتی گذشته منطبق است و نه به طور کامل به الگوهای مدرن غربی پیوسته است. این وضعیت «گذار»، موجب ایجاد اصطکاک در روابط شده است؛ چرا که بسیاری از افراد در تلاشند ارزش‌های مدرن (مانند برابری‌خواهی و استقلال فردی) را با سنت‌های پایدار (مانند قداست ازدواج و پیوندهای خویشاوندی) تلفیق کنند. نهاد خانواده در ایران در حال «بازسازی خود» است.» اگرچه برخی نگران فروپاشی سنت‌ها هستند، اما بسیاری از جامعه‌شناسان معتقدند که خانواده ایرانی در حال رسیدن به یک «تعادل جدید» است.
آب‌روشن می‌گوید: «خانواده همچنان مهم‌ترین منبع حمایت عاطفی و اقتصادی در ایران باقی مانده، اما کارکردهای آن از «اطاعت‌محوری» به سمت «تفاهم‌محوری» در حال حرکت است.»

معاون آموزشی وزارت علوم:

در برنامه‌های جدید، تمرکز روی دروس مهارتی و اشتغال‌پذیری است

گروه اجتماعی/ طبق آمار، جمعیت دانشجویی از ۴ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر در سال ۱۳۹۴، به ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر در سال ۱۴۰۳ رسیده است. این تغییر نگرش در آمار سال ۱۴۰۴ نیز مشهود است و تعداد ورودی‌های دانشگاه در سال ۱۴۰۴ فقط ۹۸۰ هزار نفر ثبت شده است. در این میان، نگرانی‌هایی نیز وجود دارد که همین جمعیت دانشجویی با وقوع جنگ اخیر با افت کیفیت آموزشی مواجه شوند.
ابوالفضل واحدی، معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در نشست خبری خود در پاسخ به «ایران» درباره برنامه‌ریزی این وزارتخانه برای جبران افت کیفیت آموزشی گفت: «نمی‌توان کتمان کرد که شیوه فعلی آموزش به کیفیت آن لطمه زده است، بنابراین برای جبران این موضوع و بازگرداندن کیفیت آموزشی، برای نیم‌سال آینده برنامه‌های ویژه‌ای داریم.»
او درباره وضعیت برگزاری دروس عملی در رشته‌های فنی و مهندسی نیز توضیح داد: «برگزاری کلاس‌های عملی و کارگاهی یکی از چالش‌های اساسی نظام آموزشی در این ایام بوده است. وزارت علوم به دانشگاه‌ها اختیار داد، کلاس‌های عملی را که امکان برگزاری مجازی دارند، به شکل آنلاین برگزار کنند. برای دروسی که نیاز به حضور دارند، طبق ابلاغیه ۳۱ اردیبهشت، به دانشگاه‌ها اجازه دادیم از چهارم خردادماه و متناسب با شرایط خود، کلاس‌ها را حضوری برگزار کنند. اگرچه بسیاری از دانشگاه‌ها این کار را انجام داده‌اند، اما برخی استان‌ها همچنان در شرایط ویژه‌ای قرار دارند و امکان برگزاری کلاس‌ها در آنها فراهم نشد. به همین دلیل به این دانشگاه‌ها اختیار دادیم دروس را نیمه‌تمام اعلام یا آنها را حذف و جایگزین کنند.» معاون وزیر علوم با اشاره به شرایط ویژه کشور در سال تحصیلی که گذشت، گفت: «امسال سال تحصیلی را پشت سر گذاشتیم که امتحانات ترم گذشته در آن ناتمام مانده بود و به نوعی شروع ترم جدید با امتحانات ترم قبل همراه شد. در آن مقطع اعلام کردیم امتحانات مقطع کارشناسی به شکل مجازی و امتحانات مقاطع ارشد و دکتری در قالب حضوری برگزار شود، به این دلیل که اولویت اول، تأمین امنیت روحی و روانی دانشجویان بود. پس از آنکه آرامش نسبی ایجاد شد، به این سمت رفتیم که دانشگاه‌ها را به مرور بازگشایی کنیم. واحدی گفت: «شرایط عدم قطعیت تا حدودی هنوز وجود دارد، اما التهاب ناشی از جنگ در اسفندماه نسبت به قبل کمتر شده است.»
معاون آموزشی وزارت علوم درباره میزان کلاس‌های برگزار شده در ایام جنگ نیز گفت: «۷۰ درصد کلاس‌ها در مقاطع مختلف به شکل آنلاین برگزار شد و آن بخشی هم که برگزار نشد، مربوط به واحدهای عملی بوده است. در حین برگزاری کلاس‌های آنلاین، ۶۶ درصد دانشجویان اعلام کردند اینترنت آنها در زمان برگزاری کلاس با اختلال روبه‌رو بوده، ۲۶ درصد گفته‌اند اینترنت آنها پایدار بوده و ۸ درصد هم گفته‌اند که وضعیت اینترنت آنها پایدار نبوده است.»
او درباره آمار کل دانشجویان و روند کاهش آنها گفت: «در سال ۹۴، حدود ۴ میلیون و ۸۰۰ هزار دانشجو در کشور داشتیم، اما در سال ۱۴۰۳ این آمار به ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر کاهش یافته است. از این تعداد، ۴۹.۳ درصد دانشجویان مرد و ۵۰.۷ درصد زن هستند. ایران با بیش از ۳ میلیون دانشجو، از نظر تعداد دانشجو در رتبه ۱۲ جهان قرار دارد و همچنین با داشتن ۴۶۱ دانشگاه، رتبه ۱۱ جهان در زمینه تعداد دانشگاه را به خود اختصاص داده است. در حال حاضر رتبه علمی کشور در جهان که ۱۴ بود با کاهش چهار پله‌ای به ۱۸ رسیده است.» معاون وزیر علوم درباره چالش‌های موجود در آموزش عالی توضیح داد: «یکی از چالش‌هایی که در وزارت علوم با آن مواجه هستیم، تغییر پارادایم در داوطلبان است. یعنی داوطلبان امروزی دیگر به دنبال مدرک‌گرایی نیستند. سند آن هم این است که در سال ۱۴۰۴ تعداد داوطلبان ورود به دانشگاه به ۹۸۰ هزار نفر رسیده، در حالی که در سال‌های پیش این آمار کمتر از یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر نبود.»
او درباره کاهش اشتغال فارغ‌التحصیلان توضیح داد: «از هر ۱۰ نفر بیکار، ۴ نفر دارای مدرک دانشگاهی هستند و مسأله اشتغال یکی از مهم‌ترین چالش‌های فارغ‌التحصیلان است. در جنگ تحمیلی اخیر، بیش از ۳۰ دانشگاه کشور آسیب جدی دیدند. ۵ استاد و ۸۷ دانشجو از دانشگاه‌های دولتی (وزارت علوم) و ۲ استاد و ۱۶۹ دانشجو از دانشگاه آزاد اسلامی نیز به شهادت رسیدند. جنگ پیامدهای بسیاری دارد و ممکن است بسیاری از افراد حتی به مهاجرت فکر کنند.»
واحدی بر ضرورت ایجاد پیوند میان رشته‌های دانشگاهی و بازار کار تأکید کرد و گفت: «برای تقویت ارتباط میان آموزش و اشتغال باید برنامه‌ریزی‌های جدی انجام شود و کیفیت آموزش نیز ارتقا یابد.» او با اشاره به اجرای ماده ۹۳ قانون برنامه هفتم توسعه گفت: «در برنامه‌های درسی جدید، دروس مهارتی و اشتغال‌پذیری مورد توجه قرار گرفته؛ اقداماتی در این زمینه انجام شده و بر اساس گزارش‌های موجود، بخشی از شاخص‌های پیش‌بینی شده در سال اول محقق شده است، اما همچنان تا دستیابی به وضعیت مطلوب فاصله وجود دارد و همکاری دستگاه‌های مختلف ضروری است.»